

DÖDSFALL AV METADON OCH SUBUTEX

Text: Pelle Olsson ©

(Publicerat i Narkotikafrågan nr 1 2009)

Det viktigaste argumentet för substitutionsbehandling med metadon och Subutex till opiatmissbrukare är minska dödsfallen. De flesta studier visar att så också är fallet, i synnerhet för Subutex vars kemiska sammansättning är mycket gynnsam för att skydda mot överdosering.

Problemet är att ju fler som får dessa droger utskrivna, eller desto mindre kontroller som görs i programmen, desto fler dödsfall orsakar de i samhället i stort. Det kan vara både bland de inskrivna klienterna eller hos andra som fått tag på drogerna genom läckage.

Metadon

I *Sverige* har antalet metadonrelaterade dödsfall ökat i samma takt som antalet behandlingsplatser. Under de sista åren på 90-talet dog mindre än 20 personer per år av metadon. Mellan 2002 och 2006 var dödssiffran runt 30. 2007 tog statistiken ett plötsligt hopp, då avled 55 personer av metadon.

Under samma tioårsperiod har antalet heroinrelaterade dödsfall legat kvar på runt 140, (med en topp på 198 år 2001) trots att antalet personer får substitutionsbehandling har ökat dramatiskt från runt 800 till över 3000.

I *Danmark* har antalet personer som får metadon ökat från 492 år 1997 till 6013 år 2006. Sedan 2003 har metadon varje år varit den vanligaste huvudorsaken till narkotikadödsfall. 2006 avled 92 personer av metadon och 83 av heroin.

Holland har också en stadigt stigande mortalitet bland metadonpatienterna. Från 0,9 procent i slutet på 80-talet till 2,1 procent 2005/2006. Det finns emellertid flera faktorer bakom: stigande ålder bland klienterna och infektionssjukdomar som hiv och hepatit C.

I *Tyskland* har rättsmedicinaren Axel Heinemann undersökt metadonmortaliteten bland opiatkonsumenter i Hamburg 1990-2001. En jämförelse visar att de som var med i programmen hade något lägre mortalitet än de som aldrig

varit det: 0,7 procent i jämförelse med 1,3 procent. Men av samtliga metadonrelaterade dödsfall gällde hela 71 procent personer som inte var med i programmen. Studien visar också att den relativa risken för överdos kan vara högre för metadon än för heroin.

Skottland har liksom ovanstående länder har en hög andel av missbrukarna i metadonbehandling. Där svarar metadon för 28 procent av dödsfallen i jämförelse med 54 procent för heroin eller morfin. Detta under perioden 1996- 2003.

Subutex

Dödsfall av Subutex är ovanliga i Sverige, men inte i Finland. Landet intar en särställning i världen när det gäller just detta missbruk (se Narkotikafrågan nr 1, 2007 och nr 1, 2008). Här har Buprenorfin (=Subutex) utkonkurrerat heroinet både som landets största drogproblem i narkomanvården och när det gäller antalet dödsfall. Utvecklingen mellan 2000 och 2006 är spektakulär. Under perioden ökade dödsfallen av Buprenorfin från 7 till 88, medan heroindödsfallen minskade från 63 till 2. De totala antalet drogrelaterade dödsfall steg från 171 till 183.

Pelle Olsson